

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **ANeT-Advanced Network Technology, s.r.o.**
sídlem Křižíkova 3009/72a, Brno
zastoupen JUDr. Františkem Severinem, advokátem
sídlem Elišky Machové 1247/41, Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení Brno**
sídlem Veveří 454/7, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8.1.2021, č.j.
47000/21866/20/47091/020/ŠMa/8013-VP/VN/8/20,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 8.1.2021, č.j. 47000/21866/20/47091/020/ŠMa/8013-VP/VN/8/20, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne

3.12.2020, č.j. 47002/310-8013-6.11.2020-2524/772/Z-nám10/20, jímž bylo rozhodnuto o tom, že výkaz nedoplatků Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 6.11.2020, č.j. 47002/310-8013-6.11.2020-2524/772, se potvrzuje a námitky žalobce se zamítají.

I. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce namítá, že správní orgány postupovaly v rozporu s úmyslem zákonodárce při výkladu
§ 2 zákona č. 300/2020 Sb., o prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného některými zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti
s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2020 Sb.“). Žalobce nesouhlasí s tím, že podmínkou pro prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanci (dále jen „pojistného“) v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 je vyplnění konkrétního formuláře. V § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb. jsou taxativně vymezeny podmínky pro poskytnutí kompenzace některých hospodářských následků, které žalobce beze vší pochybnosti naplnil. Ustanovení § 4 tohoto zákona týkající se vyplňování formuláře nemá podle žalobce vazbu na konkrétní podmínky pro poskytnutí prominutí. Výkladem žalované tak došlo k nezákonnému rozšíření podmínek uvedených v § 2 tohoto zákona.
3. Žalobce ve své argumentaci podpůrně odkazuje na článek 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích, při zachování základních práv a svobod. Zákon č. 300/2020 Sb. podmínku vyplnění konkrétního formuláře neuvádí; existence vnitřní metodiky České správy sociálního zabezpečení nebo Městské správy sociálního zabezpečení, respektive v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí je podle žalobce irelevantní a její nedodržení nemůže podléhat sankčním následkům, kterým je neprominutí pojistného.
4. Žalobce v této souvislosti také poukazuje na svou situaci v srpnu 2020, kdy došlo k úbytku zakázek a poklesu příjmu a v důsledku zvýšené nemocnosti zaměstnanců vypracovala hlášení za srpen 2020 jiná osoba. Vyměřená částka je následkem vyplnění nesprávného tiskopisu a pro žalobce je fatální a nespravedlivá. Žalobce dodává, že postup správních orgánů vykazuje znaky přepjatého formalismu.
5. Z uvedených důvodů rozvedených v replice žalobce navrhl, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí procesního stanoviska žalované

6. Žalovaná nesouhlasí se žalobou a uvádí, že pokud chce subjekt uplatnit snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele, musí ho uplatnit na stanoveném formuláři. Žalobce podal za měsíc srpen 2020 řádný přehled s vyčíslením pojistného za zaměstnance i zaměstnavatele bez uplatnění jejich snížení. Pokud zaměstnavatel neuvedl na přehledu snížený vyměřovací základ, nemůže to již dodatečně po lhůtě napravit. Žalovaná vnímá obtížnou situaci žalobce, ale k postupu směřujícímu k uplatnění snížení vyměřovacího

základu zaměstnavatele informovala, a to jak zveřejněním informace k podávání přehledů o výši pojistného od 1.7.2020, tak dopisem zaslaným do datové schránky zaměstnavatelů.

7. Taktéž žalovaná setrvala na svém procesním postoji i po doplnění svého vyjádření po celou dobu řízení před zdejší soudem a navrhla, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
9. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalované (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a bez nařízení jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).
10. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb. tento zákon upravuje jako kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s výskytem koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "pojistné"), které jsou podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "zákon o pojistném") povinni platit zaměstnavatelé jako poplatníci pojistného za červen, červenec a srpen 2020. Prominutím pojistného se rozumí snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele podle § 3 tohoto zákona.
11. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb. má nárok na prominutí pojistného za kalendářní měsíc zaměstnavatel, jestliže a) počet jeho zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou účastni nemocenského pojištění, nepřesahuje v posledním dni kalendářního měsíce, b) počet jeho zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou účastni nemocenského pojištění, činí v posledním dni kalendářního měsíce aspoň 90 % počtu těchto zaměstnanců v posledním dni března 2020, c) úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců v pracovním poměru za kalendářní měsíc činí aspoň 90 % úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců v pracovním poměru za březen 2020, d) odvedl pojistné, které jsou povinni platit jeho zaměstnanci, ve stanovené lhůtě a ve výši uvedené na přehledu podle § 9 zákona o pojistném, a e) za kalendářní měsíc nečerpá prostředky na částečnou úhradu mzdových nákladů poskytovaných zaměstnavatelům z Cíleného programu podpory zaměstnanosti, který jako cílený program k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti byl schválen vládou České republiky ke zmírnění negativních dopadů onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem označovaným jako SARS CoV-2 na zaměstnanost v České republice.
12. Podle § 4 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb. zaměstnavatel, který stanoví vyměřovací základ podle § 3, uvádí na předepsaném tiskopisu podle § 9 odst. 2 zákona o pojistném vyměřovací základ zaměstnavatele stanovený podle § 5a zákona o pojistném a vyměřovací základ zaměstnavatele snížený podle § 3. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 300/2020 Sb. se snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele podle § 3 uplatňuje na předepsaném tiskopisu podle § 9 odst. 2 zákona o pojistném; toto snížení nelze uplatnit zpětně.

13. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, je zaměstnavatel povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena. Zaměstnavatel plní povinnost uvedenou ve větě první zasláním přehledu v elektronické podobě způsobem uvedeným v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
14. Podle § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), je-li podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit pouze a) v elektronické podobě zasláním na elektronickou adresu určenou orgánem sociálního zabezpečení nebo do datové schránky určené orgánem sociálního zabezpečení; podání nebo jiný úkon lze v elektronické podobě učinit pouze ve formě datové zprávy, a to ve formátu, struktuře a tvaru určeném příslušným orgánem sociálního zabezpečení. Nesplňuje-li podání nebo jiný úkon tyto podmínky, nepřihlíží se k němu; orgán sociálního zabezpečení je povinen upozornit toho, kdo učinil podání nebo jiný úkon v elektronické podobě, které nesplňuje tyto podmínky, na tuto skutečnost a na to, že se k tomuto podání nebo jinému úkonu nepřihlíží. Orgán sociálního zabezpečení může určit pro zasílání podání nebo jiného úkonu elektronickou adresu nebo datovou schránku jiného než příslušného orgánu sociálního zabezpečení jen se souhlasem orgánu sociálního zabezpečení, na jehož elektronickou adresu nebo do jehož datové schránky mají být tato podání nebo jiné úkony zasílány, nebo b) písemně na předepsaném tiskopisu nebo na produktu výpočetní techniky, který je co do údajů, formy a formátu shodný s předepsaným tiskopisem. Orgán sociálního zabezpečení může určit pro zasílání písemných podání na předepsaném tiskopise adresu jiného než příslušného orgánu sociálního zabezpečení jen se souhlasem orgánu sociálního zabezpečení, na jehož adresu mají být podání zasílána.
15. Podle § 123e odst. 3 písm. d) zákona o organizaci sociálního zabezpečení jsou orgány sociálního zabezpečení povinny zveřejnit na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup tiskopisy, které se podle odstavce 2 písm. a) předkládají v elektronické podobě, a podmínky, za nichž se tiskopisy v této podobě předkládají.
16. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobce spadal do okruhu osob vymezených v § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb., kterým příslušel nárok na prominutí pojistného. Tato skutečnost není žalovanou zpochybňována; nadto žalobce za měsíc červenec 2020 o toto prominutí úspěšně požádal a bylo mu vyhověno. Sporné je, zda bylo povinností žalobce vyplnit konkrétní tiskopis, který obsahoval i „pole“ pro uplatnění prominutí pojistného.
17. Žalobce argumentoval tak, že v době vyplňování tiskopisu vedle sebe existovaly dva tiskopisy, zatímco jeden z nich byl určen pro ty, kteří prominutí nemohli uplatňovat, druhý byl určen pro osoby, které toto prominutí pojistného uplatňovaly. Žalobce za období srpen 2020 zaslal orgánům sociálního zabezpečení tiskopis, který *neobsahoval* „pole“ pro uplatnění prominutí pojistného. Podle správních orgánů prominutí pojistného žalobce formálně neuplatnil a na základě toho mu byl vyměřen nedoplatek za období srpen 2020.

18. Jak plyne z úvodního ustanovení zákona č. 300/2020 Sb., toto „dobrodiní“ (jak sám žalobce před správními orgány prominutí pojistného označuje) je částečnou kompenzací hospodářských následků spojených s obdobím koronavirové pandemie, které je možno uplatnit za podmínek stanovených v tomto zákoně. Okruh adresátů, na něž se tento nárok vztahuje, je vymezen v § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb.; § 4 tohoto zákona pak obsahuje konkrétní formální podmínky pro uplatnění nároku.
19. Zdejší soud se ztotožňuje se správními orgány, že žalobce musel postupovat předepsaným způsobem. Jestliže zákon č. 300/2020 Sb. stanovuje konkrétní podmínky pro uplatnění nároku na prominutí pojistného, pak je třeba jim dostát. Pokud se tedy podle § 4 odst. 2 zákona č. 300/2020 Sb. nárok na prominutí pojistného uplatňuje na předepsaném tiskopisu, je povinností osoby, která si prominutí pojistného na základě tohoto zákona chce nárokovat, zákonem stanovenou podmínku splnit. Vzhledem k tomu, že zákon č. 300/2020 Sb. neumožňuje uplatnění tohoto nároku zpětně, nelze jen uplatnit poté, co byl již předložen nesprávný tiskopis. Je nesporné, že žalobce za období srpen 2020 použil tiskopis, jenž nebyl spojen s uplatněním nároku na prominutí pojistného. Pak ovšem na základě shora uvedeného nárok na prominutí pojistného neuplatnil.
20. Zdejší soud rovněž odkazuje na dopis zaslaný žalobci, v němž byl Českou správou sociálního zabezpečení informován o možnosti snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele (prominutí pojistného). V dopise se mj. uvádí, že prominutí pojistného lze uplatnit pouze prostřednictvím nové verze přehledu. Žalobce byl tedy nejen informován o legislativní změně (možnosti uplatnit nárok na pojistné), ale také o tom, že k tomuto uplatnění musí použít jiný tiskopis.
21. Nicméně jak existenci shora uvedeného dopisu (v němž je zdůrazněno, že je třeba použít nový přehled), tak příčiny jednání žalobce nelze v posuzovaném případě jakkoli zohlednit, neboť podmínky pro uplatnění prominutí pojistného jsou zákonem č. 300/2020 Sb. jednoznačně vymezeny.
22. Namítá-li dále žalobce, že konkrétní náležitosti jednotlivých tiskopisů nejsou předepsány zákonem, pak zákon č. 300/2020 Sb. na konkrétní tiskopis v § 4 odst. 2 jednoznačně odkazuje; zákonnou oporu pak v této otázce doplňuje zejména § 123e odst. 2 a 3 písm. d) zákona o organizaci sociálního zabezpečení, kde je stanoveno, jakým způsobem při podání konkrétního tiskopisu postupovat, a rovněž je zde stanovena povinnost orgánů sociálního zabezpečení zveřejňovat jak konkrétní podobu tiskopisů, tak podmínky, za nichž se předkládají.
23. Zároveň lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26.4.2022, č.j. 29 A 32/2021-112, podle něhož formální požadavky určující formát, strukturu, ale i tvar konkrétního tiskopisu jsou závazné pro všechny plátce pojistného; není přitom v možnostech orgánů sociálního zabezpečení nesprávný postup následně zhojit: *„Podle zákona o sociálním zabezpečení se přehled o výši pojistného podává na předepsaném tiskopise v elektronické podobě způsobem uvedeným v zákoně o organizaci sociálního zabezpečení. Jestliže toto podání není učiněno v elektronické podobě datovou zprávou a ve formátu, struktuře a tvaru určeném příslušným orgánem sociálního zabezpečení, k takovému podání se nepřiblíží. Takové podání je jinými slovy ex lege nicotné, tedy se na něj hledí, jako by nebylo nikdy učiněno. Příslušný orgán sociálního zabezpečení v tomto ohledu přitom nemá žádnou možnost správního uvážení, nevychovující podání je nicotné již samotným nesplněním způsobu podání (datovou*

zprávou), struktury, formátu nebo tvaru, určených příslušným orgánem sociálního zabezpečení“ (tento závěr následně potvrdil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22.12.2022, č.j. 4 Ads 167/2022-27).

24. Poukazuje-li žalobce na článek 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze ukládat povinnosti pouze na základě zákona a v jeho mezích, pak postup správních orgánů nebyl s ohledem na výše uvedené s tímto článkem Listiny základních práv a svobod v rozporu.
25. Nelze dát za pravdu žalobci ani v tom, že by ze strany správních orgánů šlo o přepjatý formalismus. Lze v této souvislosti odkázat na závěr Krajského soudu v Plzni, který se skutkově obdobnou věcí zabýval a ve svém rozsudku ze dne 16.2.2022, č.j. 77 Ad 3/2021-45, mj. uvedl: *„Přisvědčit je žalobkyni možno potud, že pokud zákon č. 300/2020 Sb. v ustanovení svého § 1 odst. 1 proponuje, že jeho účelem je upravit coby „kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s výskytem koronaviru (...) prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které jsou podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti povinni platit zaměstnavatelé jako poplatníci pojistného za červen, červenec a srpen 2020,“ lze za veřejný zájem považovat to, aby se tato kompenzace dostala těm subjektům, které splňují příslušné předpoklady. Jedním z těchto předpokladů je ale i řádné uplatnění této kompenzace, a to právě v podobě příslušného tiskopisu. Ten však žalobkyně správním orgánům v projednávaném případě nezaslala, a příslušný nárok tedy neuplatnila. Jak už soud rovněž konstatoval, uplatnění tohoto nároku je toliko právem, nikoli povinností příslušného zaměstnavatele. Skutečnost, že určitý zaměstnavatel daný nárok neuplatní, nečiní pak závěr o tom, že je povinen uhradit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v nesnížené výši, rozporným s veřejným zájmem. Již vůbec pak neobstojí tvrzení, že by tato situace odporovala okolnostem daného případu; je tomu totiž právě naopak. Okolnostem daného případu by neodpovídalo, pokud by žalobkyni byl přiznán nárok, který sama neuplatnila.“*
26. Zdejší soud uzavírá, že pokud žalobce nárok na prominutí pojistného neuplatnil (neuplatnil jej na předepsaném tiskopisu), nelze jej nárokovat „zpětně“. Správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, když vycházely z toho, že žalobce nárok na prominutí pojistného neuplatnil.
27. Zdejší soud tedy neshledal žalobu důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

28. O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byla žalovaná. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovaná vznikly náklady nad rámec její běžné úřední činnosti, a navíc je žalovaná ani nepožadovala, proto rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 9. března 2023

David Raus v.r.
předseda senátu